

СТОПАНСКА КОНЮНКТУРА БИЗНЕС АНКЕТИ НА НСИ^{1,2,3}, ОКТОМВРИ 2010 ГОДИНА

Стопанската конюнктура в страната през октомври се подобрява. **Общият показател на бизнес климата**⁴ се покачва с 1.9 пункта спрямо септемврийското си равнище (фиг. 1) поради благоприятния в сравнение с предходния месец бизнес климат в търговията на дребно и услугите.

Промисленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ остава на равнището си от предходния месец (фиг. 2). Анкетата през октомври регистрира известно намаление на производствената активност (фиг. 3), но за следващите три месеца мениджърите имат положителни очаквания за дейността. Това обаче не е съпроводено с по-добри очаквания за износ на продукцията. По отношение на персонала стопанските ръководители все още имат намерения за съкращаване през следващите три месеца.

Средното натоварване на мощностите през октомври се увеличава с 3.2 пункта в сравнение с юли и достига 71.1% (фиг. 4). Предприятията съобщават за излишък от мощности с оглед на очакваното търсене през следващите месеци, но този излишък е намалал през последните три месеца (фиг. 5).

През октомври основните проблеми за развитието на бизнеса в отрасъла продължават да бъдат несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене.

По отношение на продажните цени в промишлеността през следващите три месеца няма очаквания за повишение.

Строителство. През октомври 2010 г. равнището на съставния показател „бизнес климат в строителството“ се понижава с 1.5 пункта (фиг. 6) поради по-умерените очаквания за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. По мнение на стопанските ръководители има намаление на строителната дейност в сравнение с предходния месец, като и прогнозите за следващите три месеца са по-неблагоприятни (фиг. 7). Същевременно се предвижда и по-нататъшно съкращаване на персонала (фиг. 8). Спрямо септември леко се е намалил броят на клиентите със закъснения в плащанията (фиг. 9).

¹ От юли 2010 г. НСИ започва публикуването на данните от бизнес анкетите съобразно новата Класификация на икономическите дейности (КИД - 2008) (NACE Rev. 2). Всички динамични редове са преизчислени съобразно Класификацията и са съпоставими във времето.

² От май 2002 г. всички бизнес наблюдения се финансират съвместно от НСИ и Европейската комисия съгласно подписани споразумения между двете институции. НСИ се ангажира да провежда наблюденията съгласно хармонизираната програма на Европейския съюз. Всяко съобщение или публикация на НСИ е с автор НСИ и Комисията не носи отговорност за ползата, която може да бъде извлечена от информацията, съдържаща се в тях.

³ Отговорите на въпросите от анкетите са представени в тристепенна категорийна скала от типа: „увеличение“, „без промяна“, „намаление“ или „над нормално“, „нормално“, „под нормално“. Балансите на оценките се изчисляват като разлика на относителните дялове по екстремните варианти на отговор. **Показателят „бизнес климат“** е средна геометрична на балансите на оценките за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.

⁴ **Общият показател на бизнес климата** е претеглена средна аритметична на четири отраслови показателя на бизнес климата - в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите, като последният показател е включен в общия динамичен ред от май 2002 година.

Производственият график е осигурен с договори за 5.4 месеца, като има леко понижение от 0.3 месеца спрямо оценката през юли. Същевременно и очакванията за нови поръчки през следващите шест месеца са по-песимистични.

Основните проблеми, които пречат на дейността на строителните предприятия, продължават да са несигурната икономическа среда, недостигът на финансови средства и недостатъчното търсене.

Относно цените в строителството предвижданията на строителните предприемачи са в посока на известно намаление през следващите три месеца.

Търговия на дребно. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно” се повишава с 5.5 пункта спрямо предходния месец (фиг. 10). Подобрението се дължи предимно на оптимистичните оценки на търговците на дребно за настоящото бизнес състояние на предприятията (фиг. 11). Настоящите продажби се оценяват като по-високи от предходния месец (фиг. 12). Същевременно положителни са и прогнозите за продажбите през следващите три месеца. Като цяло очакванията на предприемачите за поръчките към доставчиците са също оптимистични.

Недостатъчното търсене и несигурната икономическа среда продължават да бъдат основните фактори, затрудняващи дейността на предприятията в сектора.

Намеренията за съкращаване на персонала са най-слабо изразени в търговията на дребно в сравнение с останалите отрасли. По мнение на мениджърите през следващите три месеца не се очаква повишение на продажните цени (фиг. 13).

Услуги⁵. През октомври съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите” е с 5.7 пункта над равнището си от предходния месец (фиг. 14), което се дължи на подобрените оценки и очаквания на стопанските ръководители за бизнес състоянието на предприятията. За последните три месеца се отчита известно повишение в търсенето на услуги (фиг. 15), като и очакванията за следващите три месеца са оптимистични. Това е съпроводено обаче с намерения за освобождаване на персонал през следващите три месеца (фиг. 16).

Несигурната икономическа среда е най-сериозният фактор, затрудняващ дейността на предприятията. Вторият по тежест фактор е конкуренцията, чието негативно влияние нараства през октомври с 4.6 пункта в сравнение с предходния месец (фиг. 17).

По отношение на продажните цени в сектора на услугите мениджърите предвиждат намаление през следващите три месеца.

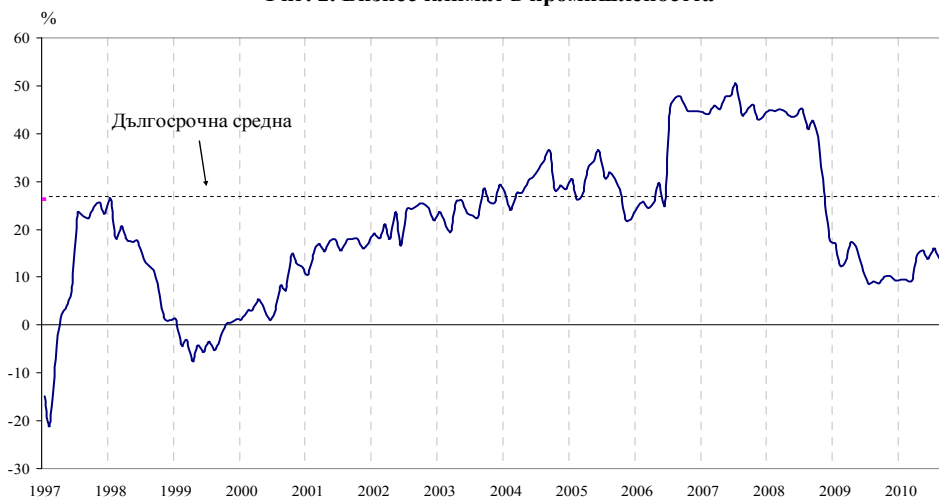
⁵ Без търговия.

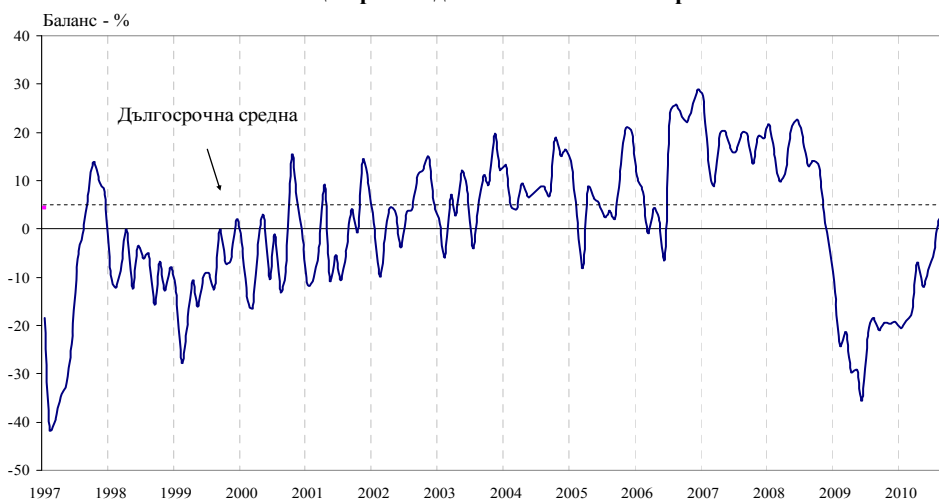
Фиг. 1. Бизнес климат - общо

Фиг. 2. Бизнес климат в промишлеността

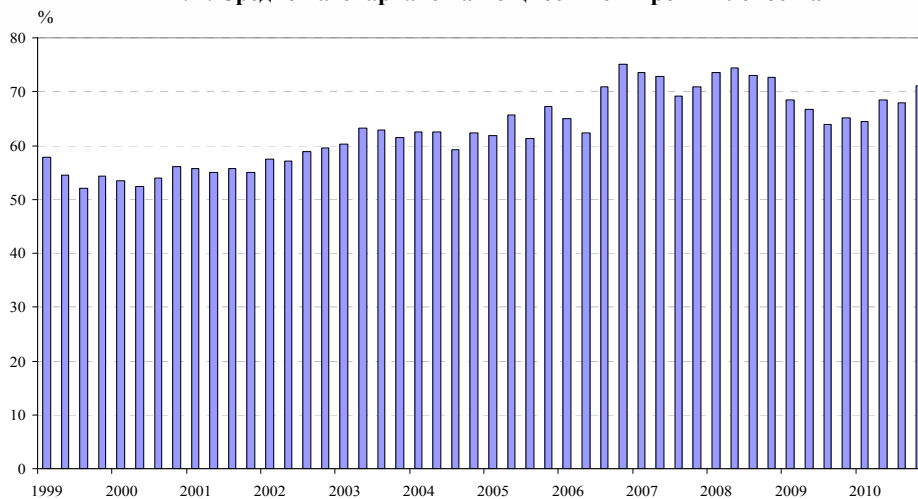

Фиг. 3. Настояща производствена активност в промишлеността

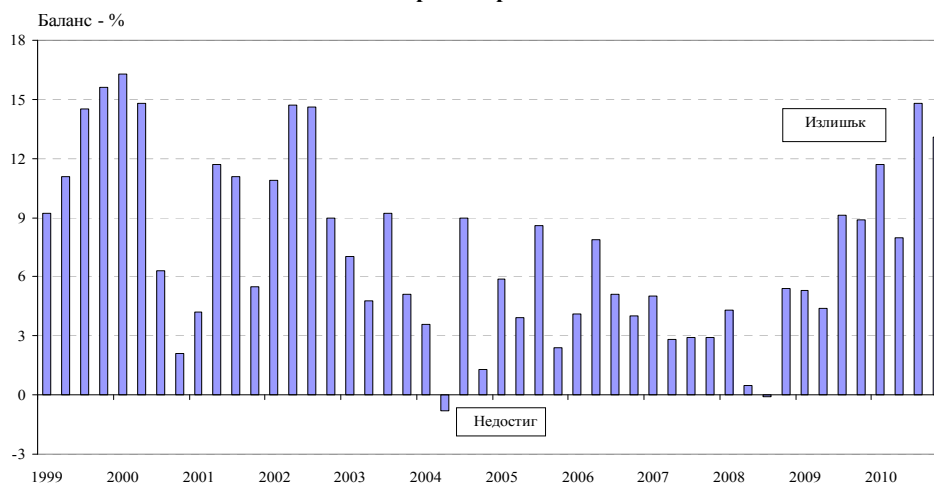

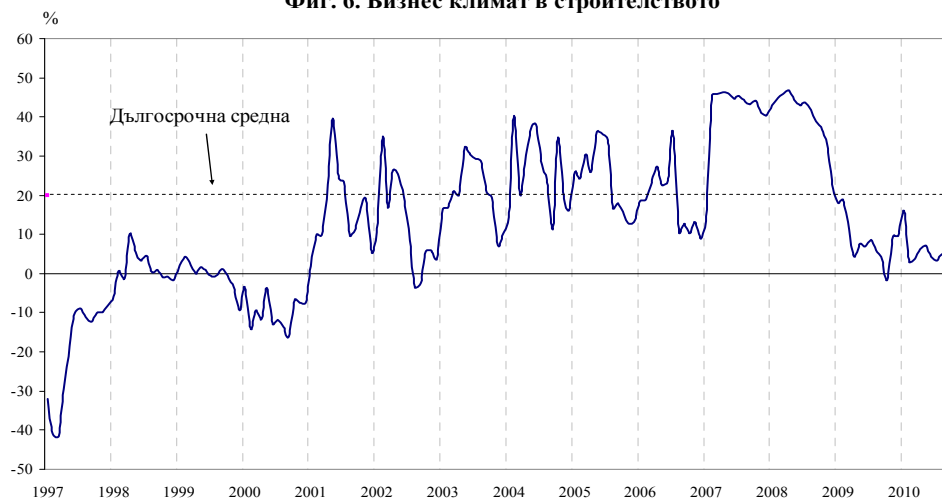
Фиг. 4. Средно натоварване на мощностите в промишлеността

Фиг. 5. Производствен капацитет в промишлеността с оглед на очакваното търсене през следващите месеци

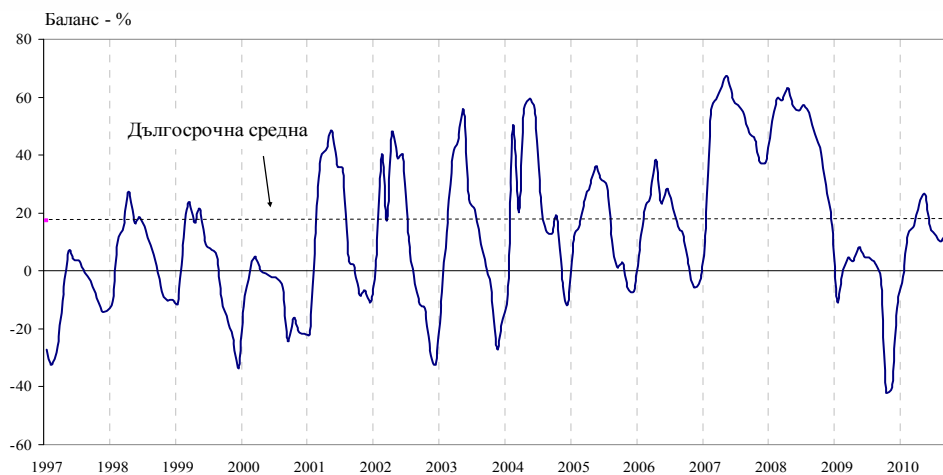

Фиг. 6. Бизнес климат в строителството

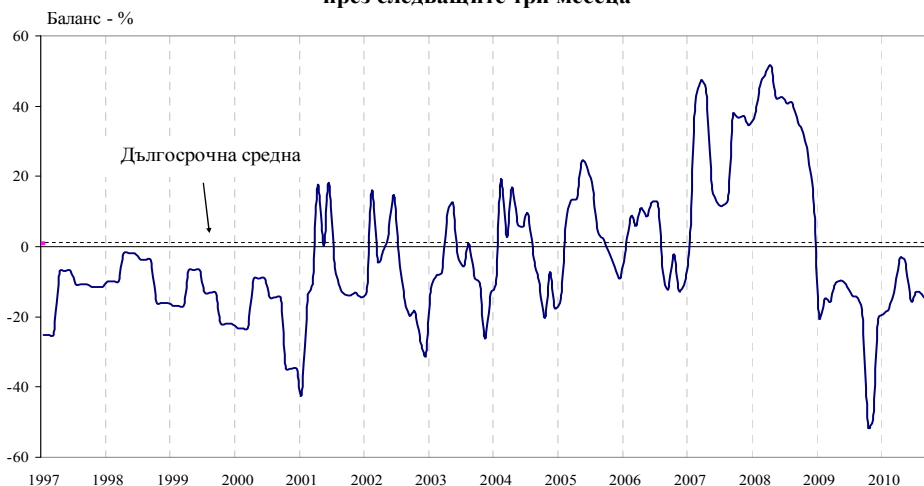

Фиг. 7. Очаквана строителна активност през следващите три месеца

Фиг. 8. Очаквания за заетите в строителството през следващите три месеца

Фиг. 9. Клиенти със закъснения в плащанията в строителството

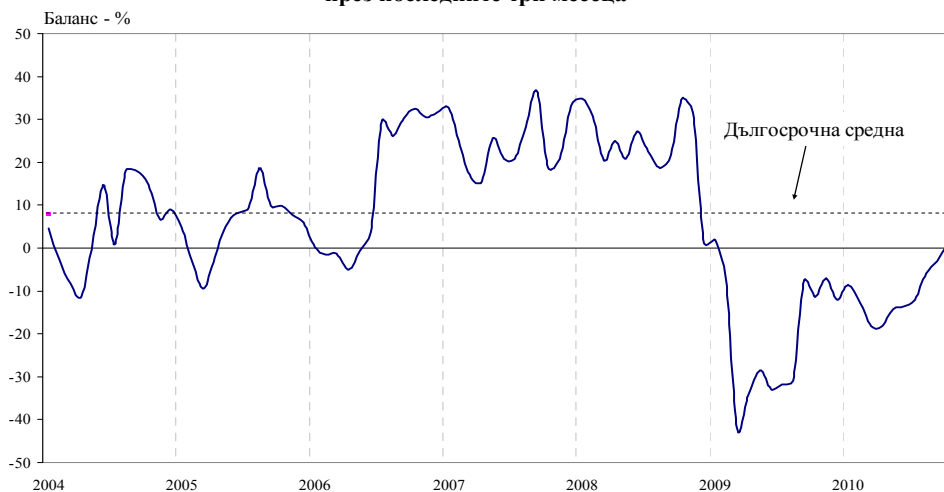
Фиг. 10. Бизнес климат в търговията на дребно

Фиг. 11. Настоящо бизнес състояние в търговията на дребно

Фиг. 12. Обем на продажбите в търговията на дребно през последните три месеца

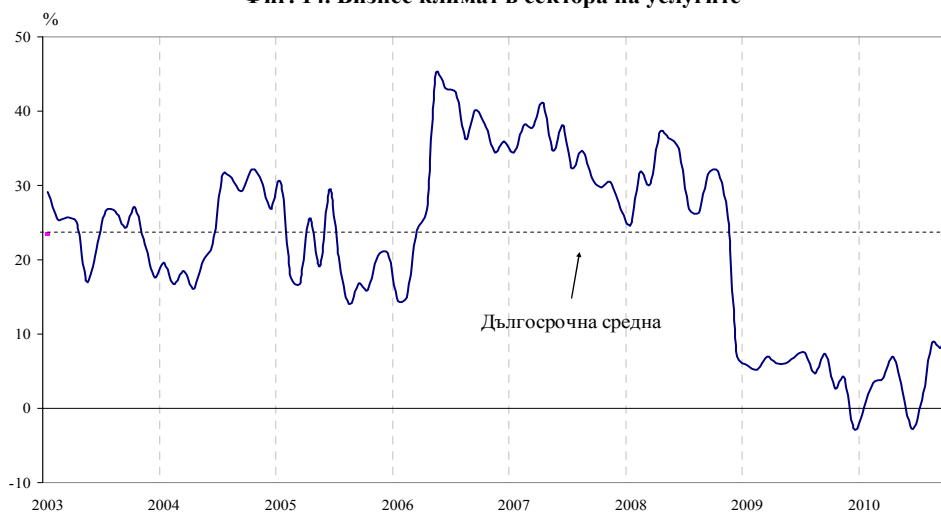

Фиг. 13. Очаквания за продажните цени в търговията на дребно през следващите три месеца

Фиг. 14. Бизнес климат в сектора на услугите

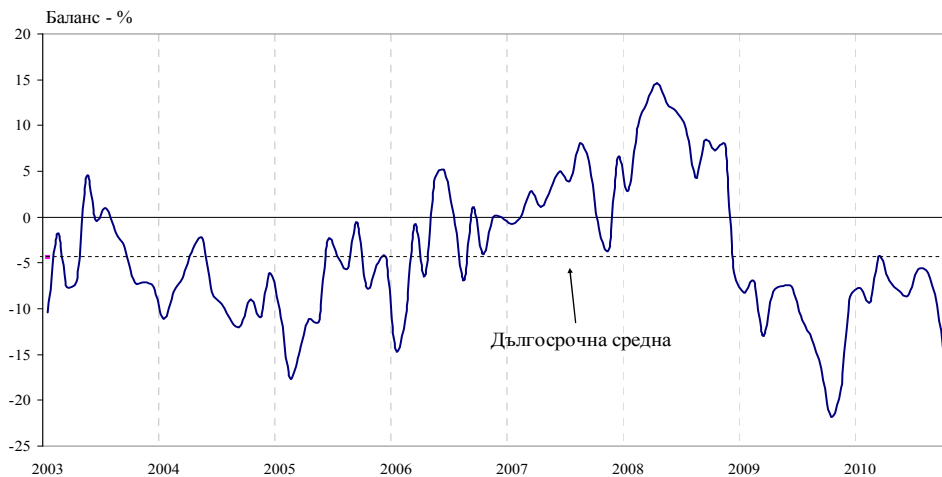

Фиг. 15. Търсене в сектора на услугите през последните три месеца

Фиг. 16. Очаквания за заетите в сектора на услугите през следващите три месеца

Фиг. 17. Фактори, затрудняващи дейността в сектора на услугите (Относителен дял от предприятията)

